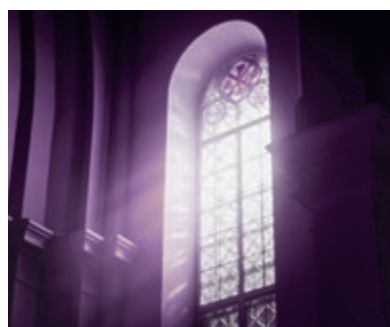

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
ROTTERDAM-IJSSELMONDE**

04 Reformatie
voor vandaag

07 Zijn Vaderlijke
hand

08 Luther een middel
in Gods hand

Hervorming

ds. W.J. Karels, Hardinxveld-Giessendam

Tallose malen is in de loop der eeuwen het lieve Woord van God al verguisd, vertrapt, verbrand, verscheurd, verworpen, of in repen gesneden.

► **Neem u weder een andere rol, en schrijf daarop al de eerste woorden, die geweest zijn op de eerste rol, die Jójakim, de koning van Juda, verbrand heeft.**

Jeremia 36:28

Zojuist heeft koning Jójakim de vorige rol in stukken gesneden en in het vuur geworpen. Nu spreekt God tot Jeremia: 'Neem u weder een andere rol, en schrijf daarop al de eerste woorden'. Wat een geduld. Wat een trouw. Hoe betoont toch de HEERE dat Hij geen lust heeft in de dood des goddelozen. 'Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve'.

Wat was er gebeurd? Wel, op het moment dat de HEERE bovenstaande woorden tot Jeremia sprak (rond het jaar 604 voor Christus), regeerde koning Jójakim over Juda. Jójakim was toen 25 jaar oud. Maar wat was er een verschil met zijn godvrezende vader Josia. Toen in Josia's tijd

(zeventien jaar eerder) bij de restauratie van de tempel het wetboek des HEEREN gevonden werd, had het lezen daarvan op Josia zo'n diepe indruk gemaakt dat er zielsveroorloofend genadewerk in zijn hart plaatsvond. Dat werd gevolgd door een ingrijpende reformatie van kerk en staat.

Helaas was dit bij zijn zoon Jójakim zo geheel anders. Hij verrijkte zichzelf ten koste van zijn onderdanen, leefde in weelde en overdaad en vergoot onschuldig bloed (Jer. 22). Jójakim werd daarover ook aangesproken en gewaarschuwd door de HEERE (Jer. 36): 'Opdat zij zich bekeren een iegelijk van zijn boze weg, en Ik hun ongerechtigheid en zonden vergeve' (Jer. 36:3). En dat doet de HEERE nog, lezer. Hij heeft immers geen lust in de dood van de goddeloze!

Een boekrol

Uit de mond van Jeremia schrijft Baruch op een boekrol alles wat de HEERE zegt. Dit Woord des HEEREN, deze boekrol, wordt de koning Jójakim voorgelezen, welmenend, eerlijk, waarschuwend, nodigend. Het is een oproep tot bekering. De koning zit in zijn winterhuis bij de brandende open haard. Onder het voorlezen snijdt de koning telkens met een schrijversscheermes vergramd een deel van het gelezene af en werpt het in het vuur. Reep voor reep. Niet in één keer. Nee, telkens een stukje. Slechts drie getrouwen waarschuwden hem. Gelukkig, er was toen dus ook nog een overblijfsel, naar Gods verkiezend welbehagen, net als nu. Evenwel, de rest staat er onverschillig bij. Zij verschrikken niet en scheuren hun klederen niet. Ontzettend toch. En Jójakim zocht Jeremia en Baruch te doden.

En nu zegt de HEERE: Neem u een andere rol en schrijf daarop al de woorden die op de eerste rol geweest zijn. Ziedaar het wonder dat Gods Woord doorgaat. Ook nu. En dat mogen en moeten we op Hervormingsdag gedenken. God zoekt immers Zijn eer.

Lezer, wij zijn van nature niets beter en niets anders dan deze verharde

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE ROTTERDAM-IJSSELMONDE

Op 16 november 1925 wordt er in Rotterdam-IJsselmonde een Vrije Gereformeerde Gemeente geïnstitueerd, die bijeenkomt in de Fiat-Lux-kerk (Er zij licht) van de Nederlandse Protestantenvbond aan het Grazeijte. Als dit kerkje in 1931 wordt

overgenomen, wordt het grondig opgeknaapt. In 1947 sluit de gemeente zich aan bij de Gereformeerde Gemeenten. Nadat de wijk IJsselmonde een sterke groei heeft laten zien en het ledental fors is gestegen, komt een gedeelte van de gemeente vanaf mei 1963 in de Julianaschool aan de Hordijk bijeen. Om aan dit gescheiden optrekken een eind te maken én vanwege de bouw van bejaardencentrum Avondrust, wordt in 1967 besloten om aan de Reyerdijk tot nieuwbouw over te gaan. Op 1 juli 1968 slaat oud-ouderling M. Huizer de eerste paal voor het nieuwe kerkgebouw en op 4 juni 1969 neemt ds. A. Vergunst de nieuwe Thaborkerk (met 550 zitplaatsen) in gebruik. Hij spreekt daarbij over Matthéus 17:8: 'En hun ogen opheffende, zagen zij niemand dan Jezus alleen'. De gemeente telt 133 belijdende leden en 65 doopleden.

jonge koning. Hebben we dat door ontdekking reeds mogen leren, te beginnen bij ons eigen verstokte hart? Dat allereerst! Het vlees onderwerpt zich der wet Gods niet. Of we nu vroom zijn of goddeloos.

Afsnijden en verbranden

Zien wij in onze tijd ook niet om ons heen en in het wereldgebeuren dat reep voor reep van Gods lieve Woord wordt afgesneden en verbrand? Lees Genesis 1: Schepping wordt evolutie. Lees Genesis 2: De scheppingsorde van man en vrouw en de inzetten van het huwelijk worden in het vuur geworpen. We herkennen toch wel het laaiende verzet in ons volksleven tegen Gods orde en inzetten? Verschrikken we niet? Lees Genesis 3: De val in Adam. Die wordt weggeschrapt en overgeslagen.

Dát Woord houdt stand in eeuwigheid en zal geen duimbreed wijken.

Ondertussen wordt de heilige wet des HEEREN allengskens gebod voor gebod in repen gesneden. Lees het eerste gebod: in plaats van het dienen en vrezen van de enige ware God, moet er plaats en ruimte komen voor allerlei wereldgodsdiensten. Lees het tweede gebod: wij bepalen toch zelf hoe we God dienen? We kunnen toch wel zalig worden buiten Gods recht en buiten het wonder om?

Reep voor reep worden Gods geboden weggesneden. Weg is de zondagsrust. Het gezag wordt ondermijnd in kerk en staat, gezin en school. We spreken over stakingsrecht en demonstratierecht. We horen van schrikkelijke toename van abortus en euthanasie.

Het huwelijk wordt ontworcht. We lezen over genderdysforie en criminaliteit en zien dat moderne media kwade begeerten opwekken. Stukje bij beetje gaat Gods Woord in het vuur. Het verbrandt, verteert. Gods Woord moet weg, Gods wet moet weg, zelfs het Bondsvolk van de Joden moet weg.

En wij? Staan we er onverschrokken en zonder ontzetting bij? Als er geen waarachtige bekering volgt, zullen wij eenmaal in het eeuwige vuur geworpen worden, om eigen schuld.

Op Golgotha

Hoe ontzettend is het met koning Jójakim afgelopen. Slechts elf jaar later werd hij op 36-jarige leeftijd naar Babel gevoerd. Onderweg stierf hij. Ver van Jeruzalem kreeg hij een ezelsbegrafenis. Lees het vervolg van dit hoofdstuk.

Maar nu het wonder, voor hen die zich niet boven Jójakim kunnen verheffen, voor hen die door ontdekking en 's HEEREN Geest leerden niet beter te zijn dan Jójakim en zijn knechten. Zulken zijn even ellendig, even hard, verloren en onbuigzaam. Ze hebben verdiend om zelf aan stukken gesneden en in het vuur geworpen te worden. Dat zou naar Gods heilig recht zijn. Ze zijn helwaardig, hebben de dood verdiend. Maar ze mochten van 's hemelswege leren dat God Zijn Zoon, het vleesgeworden Woord, naar Zijn welbehagen gezonden heeft. Hij werd uitgeworpen uit Jeruzalem, uitgeworpen uit Vaders gunst, verbrijzeld en verbroken. Hij werd op de vloekheuvel Golgotha in het vuur van Gods oneindige toorn geworpen. Hij Die 's HEEREN wet volkomen had vervuld, volmaakt had volbracht, heeft met Zijn dierbaar bloed Gods toorn geblust. Wat een bloed, verzoenend, rechtvaardigend, heiligend en reinigend. Het vleesgeworden Woord heeft de dood overwonnen. Hij is opgewekt en is opgestaan. Hij heeft het leven voortgebracht voor ellendigen, doodschuldigen en goddelozen.

Ook voor u, voor mij? Ook in u en in mij? Dát Woord houdt stand in eeuwigheid en zal geen duimbreed wijken. ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

S

SCHRIJVEN MET DE HAND

Wat de letter O en vervolgens tot aan de S betreft, zijn we wel enkele benamingen voor het geloof tegengekomen, maar het meest wezenlijke daarvan was óf al eerder gezegd, óf moet besproken worden in de verhandeling over het geloof zelf.* We gaan nu dus verder met de letter S.

Onder de letter S vinden we dat het geloof een 'schrijven met de hand' wordt genoemd: 'En gene zal met zijn hand schrijven: Ik ben des HEEREN' (Jes. 44:5). We zullen u nu niet bezighouden met de verschillende vertalingen en verklaringen van deze tekst, en evenmin met de gewoonten waarop hier gezinspeeld zou kunnen worden; daar zou immers bijna een hele preek voor nodig zijn. We zullen nu de werkzaamheden van het geloof die we hier opmerken, uitleggen.

1. Wat de zaak in algemene zin betreft, zien we dat de uitleggers van mening zijn dat dit 'schrijven' niet alleen de omgang met God op de wijze van een verbond aangeeft, maar ook dat het sluiten van een verbond schriftelijk plaatsvindt. De verbondssluitingen met Gods oude bondsvolk Israël geven op veel plaatsen in de Bijbel hiervan een voorbeeld. Zie Exodus 34:27, Jozua 24:26 en andere plaatsen. Op dit 'schrijven' hebben we al eerder aangedrongen.
2. In meer bijzondere zin geeft dit 'schrijven' verschillende dingen aan:
 - a. De gelovige verbindt zich door het aannemen van Christus op de meest vaste en innige wijze aan de God van

het verbond, om van Hem te zijn en voor Hem te leven. De mens is immers net als Efraïm als een onbandige koe (zie Hos. 4:16) die de ruimte wil hebben om te weiden. Het is kenmerkend voor de zonde dat die tegen de wet ingaat. Omdat de gelovige dit weet, wil hij zich op een stellige wijze aan God verbinden en zichzelf onder de eed brengen: 'Ik heb gezworen...' (Ps. 119:106). Zie ook Nehemia 9:38.

- b. Het voornemen van de gelovige is vast, en wat geschreven is, blijft onveranderlijk. Daarom zei Pilatus: 'Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven' (Joh. 19:22). Hij die Jezus oprecht omhelst, doet dat niet als in een vlaag, zodat het allemaal niet meer is dan een morgenwolk en een vroegkomende dauw (zie Hos. 6:4). O nee, het is zijn vaste verlangen, zijn innerlijke blijdschap en zijn gezindheid om altijd bij de Heere te blijven.
- c. De gelovige gaat hierin met kalmte te werk. Als men iets schrijft en onderschrijft, moet dat met een rustig en kalm gemoed gebeuren. Daarom overdenken en overwegen de gelovigen alles wat zij schrijven.
- d. Zij doen dit tenslotte ook om zich te wapenen tegen de toekomst, of ook wel tot ondersteuning, zodat hun schriftelijke verklaring een 'getuige' tegen hen kan zijn als zij in geestelijk opzicht inzinken.

We spreken nu niet over het geloof als een 'toestemmen' of als een 'toezetten van het zegel dat God waarachtig is', omdat we hierover moeten spreken in onze 'Verhandeling van de natuur van het geloof'. We slaan de letter T over en gaan naar de letter V.

* Comrie heeft bij de voorbereiding van zijn "ABC" wellicht al gedacht aan een boek over de eigenschappen van het geloof.

► wordt vervolgd

Reformatie voor vandaag

ds. W. Visscher, Amersfoort

Welke betekenis heeft de Reformatie voor vandaag de dag? Toen Luther zijn 95 stellingen bekendmaakte, hadden ze spoedig een grote invloed op het kerkelijke leven van die tijd.

Ongetwijfeld behoort de Reformatie van de 16e eeuw tot één van de grote momenten uit de geschiedenis van de kerk. Er was echter wel het nodige aan voorafgegaan. Reeds in de late middeleeuwen zien we het opkomen van de Moderne Devotie en het leven naar Bijbelse beginselen. Thomas a Kempis en Geert Grote zijn bekende namen. Ook zijn er voorlopers geweest zoals Johannes Hus. De Reformatie kwam niet onvoorbereid.

De gevolgen van de Reformatie zijn ook groot geweest. Het belangrijkste gevolg is de scheuring in de kerk van Europa. Er bleef een Roomse Kerk, die vooral door het Concilie van Trente van zich liet horen, en er kwam ook een protestantse kerk. De reformatoren hebben deze scheiding niet gewild, maar ze is er wel gekomen. Wat zou het een zegen zijn geweest als de Roomse Kerk was teruggekeerd naar het geloof van de Schrift. Daar is het helaas nog steeds niet van gekomen. Maar het gebed daarvoor mag niet ontbreken. Wat zou het een zegen zijn als de Roomse Kerk, met 1 miljard leden, zou weerkeren naar het Bijbelse christendom.

Het heil en genade

Waarin spreekt de Reformatie ook vandaag? Er zijn veel punten te noemen. Laat ik beginnen met de leer van de genade. In de Roomse Kerk is langzaam een soort

semi-pelagianisme gemeengoed geworden. Deze gedachte verbindt het heil van zondaren aan Gods genade. Dat is een heldere lijn in de Schrift. Maar het verbindt het heil ook aan de menselijke inbreng. De inbreng van de mens is in deze gedachte nodig om het heil te ontvangen.

Die inbreng wordt in de roomse gedachtegang verbonden aan het lid zijn van de kerk, het gebruik van de sacramenten en het gehoor geven aan Gods bevelen. Deze dingen zijn naast vrucht van genade ook bepalend voor de genade van God. Ook vandaag de dag zien we deze lijn terug in het kerkelijke leven. Op de één of andere manier dragen goede werken bij aan het heil van zondige mensen. Ook onder ons komen we dat helaas veel tegen. Vooral bij ingrijpende zaken aan het einde van het leven, bij een overlijden en rond een begrafenis. Vaak wijzen we dan op goede dingen die er gedaan zijn, maar die voor God geen waarde hebben. Alleen Gods genade, en die alléén kan ons redden. Alleen Christus en Zijn gerechtigheid redt van de dood.

Glorie en genade

Dat brengt bij een tweede punt van de Reformatie. Luther heeft in zijn uitleg van de brief aan de Galaten geleerd dat met de rechtvaardiging

van de goddeloze de kerk staat of valt. We staan alleen recht voor God door het geloof in Jezus Christus. De ware schat van de kerk is het Evangelie van de glorie en de genade van God. Dit Evangelie krijgt gestalte in de beloofde en gekomen Christus.

Het heilswerk van Christus is de enige grond van het behoud.

Het heilswerk van Christus is de enige grond van het behoud. Het ware en zaligmakende geloof is het enige middel dat ons verbindt met Christus en Zijn heil. En alleen door dat geloof is een zondaar rechtvaardig voor God. De rechtvaardige zal uit het geloof leven, dat was de grote ontdekking van Luther bij het lezen, overdenken en mediteren van

Romeinen 1 vers 16-17. In zijn 'Tafelgesprekken' komt Luther daar ook steeds weer op terug. In deze woorden uit Romeinen 1 ging de deur naar het paradijs voor hem open. En wie een beetje thuis is in de geschriften van Luther, bemerkt de grote vreugde en verwondering die dit in zijn leven heeft uitgewerkt.

Op dit punt zijn alle reformatoren, die onderling best de nodige verschillen hadden, Luther gevolgd. Rechtvaardig voor God, niet door onze werken, niet door de sacramenten, niet door aflaten, maar door een daadwerkelijk geloof in Jezus Christus.

Laten we ook die centrale boodschap voor vandaag niet vergeten. Er is over het geloof veel te zeggen en er zijn ook de nodige onderscheidingen te maken. Alleen al het onderscheid tussen de gave en de beoefening van het geloof is belangrijk, maar laten we ook nooit uit het oog verliezen dat het uiteindelijk gaat om een daadwerkelijk geloof. Gods Kerk kan van conclusies niet leven, zo luidt een bekende uitspraak. Of om het anders te zeggen: de gelovige heeft overal de dood in gevonden, behalve in Christus.

Wet en Evangelie

En dat brengt weer bij een andere gedachte die vanuit de Reformatie tot ons komt. Wet en Evangelie zijn twee belangrijke zaken voor prediking, pastoraat en onze persoonlijke zaligheid. De wet is nodig om, door de werking van Gods Geest, onze schuld open te leggen. De wet wijst aan waar het misgaat in ons leven. De wet, de gehoorzaamheid aan de wet, de ervaringen van schuld en ellende door de vloek van de wet kunnen ons echter niet zalig maken. De wet brengt het herstellingsmiddel niet aan. Alleen het Evangelie van de Persoon van Christus en het geloof in Hem maakt zondaren zalig. In het Evangelie wordt ons de noodzaak, de volkomenheid en de heerlijkheid van Christus bekendgemaakt. En het is alleen die Persoon Die kan redden van de dood.

Wie Calvijn en Luther leest, komt keer op keer de Persoon van Christus tegen. In al Zijn heerlijkheid hebben zij deze Zaligmaker aangewezen en aangeprezen. Het is ook een boodschap voor vandaag. Aan kennis van de verlossing gaat de kennis van de verlorenheid vooraf. Luther heeft er keer op keer op gewezen. Maar de kennis der ellende maakt niet zalig. Dat kan en doet alleen het Evangelie. Laten we daarom het Evangelie prediken, overdenken en bemediteren. Het is de enige grond voor de zaligheid.

Bijbel lezen

Nóg een laatste belangrijk punt voor vandaag. Luther leerde de mensen weer de Bijbel te lezen. Niet de leerstellingen van de kerk zijn belangrijk, het is de boodschap van de Bijbel die beslag moet leggen op ons leven. Zijn hele leven heeft Luther geijverd voor een verstaanbare Bijbel voor jonge en oude mensen. Laat de kerk echter wel ijverig zijn om de Bijbel vanuit de grondtaal in getrouwe en begrijpelijke woorden van God in de gemeente te laten horen.

Luther heeft er zijn hele leven aan gewerkt. Zo moeten we ook vandaag voortdurend werken, opdat Gods Woord in de Nederlandse taal mag klinken. Tot eer van Gods Naam. ♦

▶ Wat zou het een zegen zijn als de Rooms-Katholieke Kerk zou weerkeren naar het Bijbelse christendom.

Genade en zachtmoedigheid

Zie, uw Koning komt tot u, zachtmoedig en gezeten op een ezelin en een veulen.

Matthéüs 21:5b

► 'Dit Evangelie spoort krachtig aan tot het geloof'.

'Dit Evangelie spoort krachtig aan tot het geloof en versterkt het, want het beeldt Christus af in Zijn genadige toekomst. Niemand kan deze ontvangen noch aannemen, dan die gelooft dat Hij de Man is Die daartoe is gekomen, zoals dit Evangelie Hem dan ook voorstelt.

Het is alles enkel genade, zachtmoedigheid en goedheid wat ons hier in Christus te zien wordt gegeven; en wie dat van Hem gelooft en Hem daarvoor houdt, die is zalig. Ten eerste: Let eens op: Hij rijdt niet op een strijdbare hengst, komt niet in ontzettende kracht en machtsvertoon, maar Hij zit op een ezel, een dier dat

niet geschikt is om te strijden, maar bestemd is om lasten te dragen en te werken ten dienste van de mensen. Dit om te laten zien dat Hij niet komt om de mensen te verschrikken, noch om hen voort te drijven of te onderdrukken, maar om te helpen hun last te dragen en op Zich te nemen. Hoewel het 's lands gebruik altijd geweest is om op ezels te rijden en de paarden in de oorlog te gebruiken, zoals de Schrift dat dikwijls vermeldt, zo was het toch alles daarom te doen dat de intocht van deze Koning gekenmerkt zou zijn door zachtmoedigheid en goedertierenheid. Ten tweede komt dit openbaar uit de houding van de jongeren die Christus

hulde brengen. Zij brengen de ezelin en het veulen bij Hem, leggen hun klederen onder Hem en zetten Hem daarop. Bovendien spreidt het volk hun klederen op de weg en strooien takken van de bomen op de weg. Er is geen vrees of schrik voor Hem, maar alleen een welwillend vertrouwen op Hem. Hij neemt dit alles vriendelijk van hen aan en laat het Zich welgevallen.

Ten derde, er is daar geen harnas, geen krijgsgewoel, maar alleen zingen, loven, vrolijk zijn en God prijzen.

Ten vierde, zoals Lukas 10 vers 41 vermeldt, weent Christus over de stad Jeruzalem, omdat de inwoners zulk een genade niet erkenden noch aannemen. Zó bedroefd was Hij over de schade die zij over zich haalden; hoe zou Hij dan streng en hard met hen handelen?

Ten vijfde bewijst dit nog allermeeft Zijn goedheid en zachtmoedigheid als Hij de woorden van de profeten aanhaalt (Jes. 62:11 en Zach. 9:9) en hen overreedt tot het geloof om Christus aan te nemen.

De geschiedenis in dit Evangelie is toch geschied en geschreven opdat deze beloften zouden vervuld worden, zoals de evangelist zelf belijdt. Laten we daarom deze woorden houden voor de hoofdinhoud van het Evangelie, want daarin wordt ons voorgesteld wat wij van Christus hebben te denken en te geloven, van Hem hebben te verwachten, in Hem hebben te zoeken, en hoe wij ons Hem ten nutte kunnen maken en zullen gebruiken'. ♦

Dr. Maarten Luther
(uit: "Vier predikatiën",
uitg. Den Hertog, Houten)

Zijn Vaderlijke hand

Ds. M. Boersma, Arnhemuiden

‘Onze hulp is in de Naam des HEEREN, Die hemel en aarde gemaakt heeft. Die trouwe houdt tot in eeuwigheid en Die nooit laat varen de werken Zijner handen’.

Hoe vaak hebben wij die woorden niet gehoord? Het zijn troostrijke woorden waarmee de eredienst begonnen wordt, waarmee wij op biddag het achterliggende seizoen zijn ingegaan. En nu is het dankdag. Tussen biddag en dankdag ligt de periode waarvan geldt dat zaaiing en oogst niet zullen ophouden. Zo is het gegaan, de Heere is goed geweest. Gods handen hebben het achterliggende seizoen de wereld gedragen, bestuurd en geregeerd. Gods trouwe handen, waarvan Noach als teken de regenboog kreeg. God houdt als de Getrouwe Zijn schepping in stand. Nee, het ging niet altijd volgens ons plan. Het natte voorjaar had gevolgen voor de oogst. De ernstige ziekte die ons misschien trof, bracht ons aan de rand van het graf. Teleurstellingen

waren er op het werk, op school en thuis, als tastbare bewijzen dat dit leven een gestadige dood is. Wat een strijd werd er gestreden in gezinnen en huwelijken op allerlei manieren. Het viel vaak niet mee.

Met wijsheid gemaakt

Letten wij echter óók op datgene wat de Heere onverdiend gaf? Het zijn doorgaans zaken waar wij zo niet op letten. De kleine, gewone zaken van het leven. Zij zijn echter bijzonder. Elke dag rees de zon op uit haar plaats. De mens ging uit tot zijn werk, naar zijn arbeid tot de avond toe. ‘Hoe groot zijn Uw werken, o HEERE! Gij hebt ze alle met wijsheid gemaakt; het aardrijk is vol van Uw goederen’ (Ps. 104:26). Gods voorzienig beleid regeert deze wereld, tot in de verste uithoeken,

opdat alles de voortgang van Zijn Koninkrijk diene. Een oprecht christen is daar betrokken op. Als wij zo dankdag mogen houden, stelt dat de zaken in een ander licht, in een Goddelijk licht. Na de zondvloed zien wij Noach op een verwoeste aarde staan. Wat moet daarvan terechtkomen? De Heere opent voor hem vergezichten. ‘Voortaan, al de dagen der aarde zullen...’ (Gen. 8:22). Hoe dat gaat? Door crises en wereldweeën heen. Dat had Noach reeds ondervonden. Zo regeert de Heere, zo schikt Hij toe. Op dankdag Gods Vaderlijke hand te zien! Voor wie is dat de levenspraktijk? Voor hen die eerst zelf door het oordeel heen zijn gegaan. Daar was God geen Vader, maar Rechter. Er was geen dankdag, maar oordeelsdag. Maar in dat oordeel werd de Zoon gezien. ‘Die in Mij gelooft, heeft het eeuwige leven’. Is dat uw levensgang geweest tussen biddag en dankdag?

Voorsmaak op dankdag

God hun Vader noemen, is voor velen van Gods kinderen een grote zaak. Maar Hij is het wel! Werd het maar meer beseft. Dan wordt de krant anders gelezen. In de berichtgeving van de grote wereldweeën wordt de hand van Vader opgemerkt. Gaat het in het Midden-Oosten uit de hand lopen? Welnee, Zijn Vaderlijke hand doet toekomen. De vele overstromingen? De onbeheersbare vluchtelingenstromen? Het veranderende klimaat? De tegenslagen in eigen leven? Vaders hand! Dan zie ik met eerbied en ontzag de voortgang van Gods Koninkrijk. Dan loop ik met lijdzaamheid mijn loopbaan. Als een pelgrim die zich spoedt naar de hemelstad. Dan is dankdag een voorsmaak van wat komen gaat. Op de dag van de grote wereldoogst wordt dankdag gehouden. ‘Ik dank U, HEERE, dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost Mij’ (Jes. 12:1). Lezer, mag u op deze dankdag zeggen: ‘Zie, God is Mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen’? Als deze taal u vreemd is, wat houdt uw dankdag dán in? Desondanks is de Heere goed geweest, u mag er nog zijn. Dat Zijn goedertierenheden u dan eens zouden verbreken! ♦

▶ Tussen biddag en dankdag ligt de periode waarvan geldt dat zaaiing en oogst niet zullen ophouden. De Heere is goed geweest.

Luther een middel in Gods hand

W. Fieret, Leerdam

Vandaag is het 31 oktober. Op die datum in 1517 werden de 95 stellingen van Maarten Luther gepubliceerd. Daarin stelde hij met name de aflaathandel aan de kaak.

Door de aflaathandel werden mensen bedrogen. Ze hadden alleen oog voor de straf die volgde op de zonden en niet voor de zonden zelf. Met geld kon de straf immers afgekocht worden. De beruchte aflaathandelaar Tetzl sprak niet of nauwelijks over de aard van de zonde. De 'gelovigen' hoefden voor de zonde zelf niet bang te zijn, wel voor de gevolgen. Die opvatting leidt tot zelfliefde. Het gaat er niet om hoe God aan Zijn eer komt, nee, het

belangrijkste is dat ik de straf ontloop. Onder meer in stelling 27 schreef Luther over die onbijbelse verbondenheid tussen geld en schuld als volgt: 'Het is puur menselijk gedoe, als men beweert, dat de ziel uit het vagevuur omhoogschiet, zodra de klank van het geld in de kist rinkelt'.

Boekdrukkunst

Luthers stellingen konden door de boekdrukkunst, die kort daarvoor was

uitgevonden, snel worden verspreid. Dat gebeurde in de landstaal en in het Latijn. Het was de bedoeling van Luther om met zijn stellingen een discussie onder theologen op gang te brengen. Die gedachtewisseling kwam er, maar ook onder het Duitse volk werd volop gesproken over de opvattingen van de professor uit Wittenberg. Het ging daarbij niet alleen over de aflaathandel. De macht die de paus zichzelf toekende, de visie op de sacramenten, de leer van de goede werken en andere thema's werden ter discussie gesteld. In Rome maakte men zich grote zorgen. Het leek wel alsof de vlam in de pan geslagen was.

Luther zweeg niet over zijn opvattingen. Hij lichtte zijn standpunten toe. Een hoogtepunt van de gedachtewisselingen was de ontmoeting tussen de pausgezinde dominicaan Johannes Eck en Luther. Dat gesprek vond plaats in Leipzig. Eck was een geleerde en slimme man. Tijdens het gesprek kwam ook Johannes Hus ter sprake. Die was in 1415 door het concilie veroordeeld. Eck beschuldigde Luther ervan dat hij het met de zienswijze van Hus eens was. Dat beaamde Luther. Daarmee was in feite het pleit beslecht. Hus was veroordeeld als ketter, Luther was het met Hus eens, dus ook hij was een ketter.

Twee keer in de ban

Na deze constatering raakten de ontwikkelingen in een stroomversnelling. Een van de destijds meest ingrijpende maatregelen was de kerkelijke ban. Die werd over ketter Luther uitgesproken. De eerste woorden luiden: 'Excurge domine', Sta op, Heere. Met deze woorden uit Psalm 10 wordt de Heere gevraagd om op te treden tegen de vijanden die Zijn kerk bedreigen en vooral tegen het zwijn Luther. In de bul komt ook aan de orde dat mede door Luther de dwalingen van Hus bekend geworden zijn ook in Duitsland. Luthers boeken moesten verbrand worden. De eerste

▶ Luthers stellingen konden door de boekdrukkunst snel worden verspreid.

De hemelsblauwe mantel

stad waar dat gebeurde, was Leuven. Keizer Karel V gaf Luther opdracht om zich te verantwoorden op de Rijksdag te Worms. Dat was wel riskant, ondanks de vrijgeleide. Luther dacht aan Hus, die ondanks de belofte van bescherming verbrand werd. Toch ging hij. Nadat Luther in Worms weigerde zijn opvattingen te herroepen, werd voor de tweede keer een ban over hem uitgesproken. Nu de Rijksban, uitgesproken door Karel V. We weten de afloop: Luther werd 'ontvoerd' naar de Wartburg, waar hij zijn grote werk begon, namelijk de vertaling van de Bijbel in de landstaal.

Luther zweeg niet over zijn opvattingen. Hij lichtte zijn standpunten toe

Dankbaarheid en gebed

Met respect staan we ieder jaar op 31 oktober stil bij Luthers grote werk. Was hij een heilige? O nee, hij zou de eerste zijn om dat te ontkennen. Hij had zichzelf leren kennen en wist dat hij zondaar was. Zijn karakter was niet zo gemakkelijk. Driftige uitbarstingen van woede waren geen zeldzaamheid. Voor zijn omgeving viel het samenwerken niet altijd mee. Ondanks dat: de Heere heeft in en door hem grote wonderen gedaan. Daarom past op hervormingsdag dankbaarheid en tegelijkertijd het gebed of de Heere het grote werk dat Hij door Luther tot stand bracht, mocht zegenen tot ons eeuwig welzijn. ♦

► slot

ds. C.A. van Dieren, Uddel

Gij zult ook den mantel des efods geheel van hemelsblauw maken.

Éxodus 28 vers 31

De Heere geeft aan Mozes het bevel hoe de kleding van de hogepriester zal zijn. De mantel moet van fijne, hemelsblauwe wol gemaakt worden. Die wol wordt gesponnen door vrouwen die wijs van hart zijn. Met hun genade en gaven mogen ze in het alleringstte werk bijdragen aan Gods Koninkrijk. De hemelsblauwe kleur ziet op zuiverheid en reinheid. Ziet u de les? De kleur wijst op de Goddelijke oorsprong en zending van de grote Hogepriester. Niemand vroeg naar Hem. Adam niet, Abraham niet. Nee, God de Vader Zelf vraagt in de Raad des vredes om een Borg en Middelaar. Weet u waar de hogepriester zijn blauwe mantel aankreeg? Aan de voet van de Sinaï. Juist op die plaats wordt de Middelaar gesteld om de schuld en vloek weg te nemen.

Bijzonder aan de mantel is, dat deze uit één stuk moet bestaan. Niets mag er aangenaaid worden en daarom heeft de mantel geen mouwen. Zo wordt de hogepriester niet in zijn werk gehinderd. Dat ziet op de gewilligheid van Christus en op de arbeid die Hij nooit nalaat. Als de Middelaar en Verlosser ook maar één minuut zou rusten, zou de satan het gewonnen hebben en de hele Kerk verloren gaan. De Borg breidt echter in de volheid van de tijd gewillig Zijn handen uit om Zich te vernederen. Voor wie? Voor onwilligen en verlorenen. Voor de gegevenen van Zijn Vader.

Meest opvallend is de zoom van de mantel. Op Gods bevel moeten onderaan de mantel afwisselend granaatappelen van hemelsblauwe, purperen en scharlaken stof en gouden schelletjes gehangen worden.

Waarom is dat belangrijk? Aäron draagt zijn mantel bij alles wat hij doet, behalve op de Grote Verzoendag. Is hij in het heilige aan het werk, dan kunnen de mensen hem niet zien, maar door het zachte gerinkel horen ze hem wel. En de grote Hogepriester? Als Hij komt en Zijn arbeid verricht, laat Hij de schelletjes van het Evangelie, van de boodschap van vrije genade horen. Hij doet de wet en de vloek van de wet zwijgen en geeft het zachte geruis van Jesaja 40: *Troost, troost Mijn volk!*

De zoom van de hemelsblauwe mantel brengt ons bij de bloedvloeiende vrouw met haar dodelijke kwaal. Haar portemonnee is leeg en mensen kunnen haar niet helpen. Ze heeft echter van Jezus, de grote Hogepriester, gehoord. Ondanks alle bezwaren gaat ze, want Jezus lokt en trekt. Hij staat gereed om haar te helpen en te verzoenen. O, Hij walgt niet van de vuilste zondaar. Ook de bloedvloeiende vrouw is welkom bij Hem en ze bukt als de minste, de laagste, de onwaardigste aan Zijn voeten. Die nu zó in hun zonden en ellenden bukken, komen het dichtst bij de gouden schelletjes en kostelijke granaatappelen. Daar ruist het verbond in de enige en volkomen Hogepriester.

Vragen:

1. Waar wijst de blauwe kleur op?
2. Waarom kon Christus in Zijn Middelaarsarbeid niet rusten?
3. Als de grote Hogepriester Zijn werk doet, rinkelen de schelletjes. Welke troost ligt daarin voor een arme zondaar?

► wordt vervolgd

Hype of stille revolutie?

A. van der Beek, Nieuw-Lekkerland

Bij AI denken we al gauw aan de chatbot ChatGPT. Maar de invloed van kunstmatige intelligentie (AI) strekt veel verder. ‘Van kunst tot geneeskunde, overal kruipt kunstmatige intelligentie het leven binnen’.

Zo begint de inleiding van het nieuwe boek "De AI Revolutie" van Maarten Sukel, een expert op het gebied van kunstmatige intelligentie. Het boek bespreekt de invloed van kunstmatige intelligentie op onze maatschappij. Techniek is zo oud als de mensheid. Om een idee te geven van waar AI toe in staat is: in 2018 presenteerde Google al een slimme assistent. Die was in staat om een afspraak te maken bij een kapper zonder dat de kapper doorhad dat het om een computer ging. Inmiddels kun je een gesprek voeren met AI over ieder denkbaar onderwerp, vriendelijk, sociaal, begripvol en levensecht.

Keuzevrijheid

Vanouds zijn we gewend om zelf de betrouwbaarheid van onze informatiebronnen te beoordelen. In een toekomst waar de huidige vorm van zoeken vervangen wordt door kant-en-klare antwoorden uit AI-programma's, verliezen we deze controle sluipenderwijs. Dergelijke programma's worden afgestemd op de heersende, wenselijke en seculiere moraal. AI is niet neutraal, de makers bepalen de inhoud en de filters. Het gevaar is groot dat we ongemerkt gestuurd worden door antwoorden van chatbots zoals ChatGPT.

Sociale media

De schadelijke invloed van sociale media wordt steeds vaker in het

openbaar besproken en erkend. Denk bijvoorbeeld aan het boek "Generatie angststoornis" van Jonathan Haidt. Sociale media wordt betaald in de vorm van 'aandacht'. Met behulp van AI worden berichten nog persoonlijker afgestemd, wat verslaving verder in de hand werkt. Het boek beschrijft het 'aanbevelingen-mechanisme', wat er onder andere toe leidt dat de gebruiker bevestigd wordt in zijn eigen 'wereld' en vaak in steeds extremer vorm. Meer dan 70% van de jongeren gebruikt inmiddels sociale media als belangrijkste nieuwsbron. Dit mechanisme maakt het nieuws subjectiever dan ooit.

AI komt geregeld met verzonnen feiten; zogenaamde 'hallucinaties'. Dit probleem is inherent aan de manier waarop AI werkt. De mogelijke schadelijke gevolgen zijn groot. Zo omschreef de chatbot Co-Pilot een Duitse journalist als schuldig aan langdurig kindermisbruik, waarschijnlijk omdat hij daar ooit een onderzoeksartikel over had geschreven.

Waarheid en schijn

AI kan ook gebruikt worden voor meer bewuste vervalsingen. Er zijn AI-toepassingen die foto's en zelfs levensechte videobeelden kunnen maken. Het is eenvoudig om de president van de Verenigde Staten uitspraken te laten doen die hij nooit heeft gedaan.

AI verandert de wereld definitief. Sukel benoemt ook dat een kwart van de huidige banen vervangen zou kunnen worden. De invloed van AI is vaak meer onzichtbaar dan zichtbaar, maar zeker revolutionair. Sukel schrijft vanuit de praktijk en gebruikt veel begrijpelijke voorbeelden. Dit maakt het boek goed leesbaar voor een breed publiek.

Wandelen met wijsheid

Kunstmatige intelligentie staat in een lange rij van technologische uitvindingen en gaat de maatschappij zeker ook positieve ontwikkelingen brengen. Toch doen we er goed aan om hier voorzichtig mee om te gaan en er meer kennis van op te doen. Zo kunnen we beter begrijpen wat het is en hoe we onszelf, onze kinderen en studenten kunnen begeleiden. Dit boek is daarbij een goed hulpmiddel. Veel gevaren zijn niet nieuw, maar AI vergroot ze in sterke mate. Ook in deze tijd geldt: 'Wandelt met wijsheid bij degenen die buiten zijn, den bekwamen tijd uitkopende' (Kol. 4:5). Daarbij merken de kanttekenaren op: 'Dat is, wijselijk, voorzichtiglijk, dat is, alzo dat gij uzelf zonder nood in geen gevaar brengt, en dat gij hun zonden, afgoderijen of valse leringen niet toegeeft, maar hen bij elke gelegenheid zoekt te winnen'. ♦

N.a.v. Maarten Sukel, "De AI Revolutie. Hoe kunstmatige intelligentie de maatschappij gaat veranderen (en daar nu al mee bezig is)", 2024; uitg. Balans; 192 pag.; € 20,00.

Aren rapen

ds. A. Moerkerken

uitg. Den Hertog; 384 blz.,

€ 24,90 (excl. verzendkosten)

Het is met droefheid in ons hart dat we deze recensie schrijven over het laatst-verschenen boek van onze geliefde ds. A. Moerkerken. Nog maar zo kortgeleden heeft hij zijn pelgrimsreis mogen beëindigen en mocht hij ingaan in de rust die er overblijft voor het volk van God, door het bloed van het Lam. 'En hebt ellendigen dat land, bereid door Uwe sterke hand, o Israëls Ontfermer'. Zo was zijn leven. Zo was zijn sterven. Alles uit genade. Daar heeft hij iedereen die door de HEERE op zijn weg was geplaatst op geweest.

Dat is ook de kern van zijn nieuwe dagboek "Aren rapen". Er worden Schriftgedeelten uit zowel het Oude als uit het Nieuwe Testament behandeld. Het is een prachtige uitgave, samengesteld uit zijn preken, meditaties of andere geschriften. In dit dagboek spreekt onze geliefde broeder nog op

de hem kenmerkende heldere wijze, ernstig, bewogen en oprecht.

Ds. Moerkerken had de gaven om heel eenvoudig en grondig Gods Woord uit te leggen, maar ook om nuchter en eerlijk de bevindelijke lijnen te trekken naar het hart van Jeruzalem. Daarbij ontbreekt de nodige separatie niet. Oprecht en gunnend spreekt hij onbekeerden aan en wijst hen op het feit dat de zaligheid van een in zichzelf rampzalig volk het werk van een Drie-enig God is. Hij spoort aan om in de genadetijd de HEERE te zoeken. Dit is een waardevol dagboek, voor jong en oud. Hiervan geldt dat goede wijn geen krans behoeft. Moge de HEERE, naar de begeerte van onze nu overleden oud-rector, Zijn zegen ook over deze uitgave willen gebieden.

Het boek kost € 24,90 (excl. verzendkosten) en is te bestellen bij diaken A.J. Bax (e-mail: bax@kliksafe.nl of tel. 010-4519137). De verzendkosten bedragen € 3,50 bij bestelling van één boek en € 5,00 bij bestelling van twee of meer boeken. Alleen wanneer u via dit adres uw bestelling plaatst, gaat de opbrengst naar de Stichting Gereformeerd Erfgoed.

ds. W.J. Karelis, Hardinxveld-Giessendam

Verootmoediging

Onderwijs uit Paulus' bekering

John Preston

uitg. De Banier; 117 blz., € 16,95

Verootmoediging maakt ons nederig. De Bijbel spreekt over verootmoediging voor God. Dat is een belangrijk thema onder puriteinen. De Londense prediker John Preston (1587-1629) schreef daarover een verhandeling die nu voor het eerst in het Nederlands verschijnt. Hij neemt de bekering van Paulus daarbij als uitgangspunt. Volgens de puriteinse preekmethode trekt Preston uit de voorleggende tekst een aantal leringen en komt hij tot aanbevelingen voor de praktijk van het christelijke leven. In de leringen behandelt hij zowel de werkelijke verootmoediging als het komen tot Jezus. Preston onderscheidt de werkelijke verootmoediging van wat hij voorbereidend werk noemt. Dat laatste is voor hem vals, omdat het niet tot de Heere leidt. Iemand vlucht dan uit angst voor straf

bij Hem vandaan. Kaïn was zo iemand. Werkelijke verootmoediging is anders. Wel kan de verootmoediging verschillen in gradaties. Bij werkelijke verootmoediging leren we de lelijkheid van de zonde zien en gaan we roepen tot de Heere, geeft Preston aan. Preston roept daarbij op om onze verantwoordelijkheid te nemen. Concreet vraagt hij ons te mediteren over de volmaaktheden van de Heere en over wat zonde echt is. Ook hoort daar zelfonderzoek bij. Preston benadrukt dat Jezus bereid is om zondaars te ontvangen.

Met dit boek onderscheidt Preston zich van een puritein als Thomas Shepard, die overigens onder de prediking van Preston tot bekering is gekomen. Shepard gaat uit van voorbereidend werk voorafgaand aan de bekering. Preston daarentegen ziet geen leven voor de vereniging met Christus. Prestons stijl kenmerkt zich door kernachtige zinnen, zoals: 'Het Evangelie aannemen is het onthalen van Christus in de ziel'. Dergelijke zinnen zetten aan tot meditatie. Ander werk van Preston kreeg grote aftrek in ons land. Ik hoop dat dat ook voor dit boek geldt.

ds. H. Brons, Moerkapelle

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Goudswaard,
ds. P.C. Vlot te Krabbendijke;
te Katwijk aan Zee en Middelharnis,
ds. J. van Laar te Barneveld-Zuid.

BEDANKT

voor Berkenwoude en Klaaswaal,
ds. P.C. Vlot te Krabbendijke;
voor Capelle aan den IJssel-West,
ds. M. Blok te Scherpenisse;
voor Drachten,
ds. W. Mouw te Opheusden;
voor Goes en Wageningen,
ds. H.J. Agteresch te Werkendam;
voor Lelystad en Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland.

PASTORIEZORGEN

DS. KATTENBERG

Ds. R. Kattenberg is opgenomen geweest in het ziekenhuis in verband met zijn gezondheid. Hij is op vrijdag 18 oktober daaruit ontslagen en zal de komende weken in revalidatiecentrum Elias te Bennekom verblijven. We wensen onze oud-predikant, samen met zijn vrouw, de nabijheid van de Heere toe. Eventuele post kan naar Opella Elias (kamer 2-17), Barones van Lyndenlaan 69, 6721 PK, Bennekom.

Kerkenraad Arnhem

VERSLAG AFSCHEIDSDIENST

DS. G.J.N. MOENS

Ds. G.J.N. Moens heeft donderdag 17 oktober wegens verleend emeritaat afscheid genomen van de gemeente van Middelharnis. De predikant bepaalde de gemeente en genodigden bij Lukas 19:10: 'Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was'. Het thema was: 'De eeuwige

zondaarsliefde van Christus"', met als punten: het wonder van deze liefde, het werk in deze liefde en het doel van deze liefde.

Het onbevattelijke wonder dat de volzachte God zonder Zijn volk niet zalig wil zijn, ligt verklaard in het welbehagen. Dat is eeuwige liefde, waar alles van de mens totaal buiten valt. Ds. Moens wees op de weg waarin Christus dit in volmaakte gehoorzaamheid heeft aangebracht voor weglopers en doorbrengers. In Hem is alles! En als de ogen des geloofs, na alle strijd, voor het eerst iets mogen zien van Hem Die de Schoonste van alle mensenkinderen is, daarin is het leven tot in der eeuwigheid.

In enkele trekken tekende de dominee de gangen van Christus' vernedering en Zijn gewilligheid om te lijden en te sterven. Maar ook dat Hij van de dood niet gehouden kon worden. Omdat Hij nu alles heeft aangebracht, kan de grootste der zondaren zalig worden. Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was, om terug te brengen in het Vaderhuis. Welke mensen grijpt Hij in het hart? Manasse, Saulus, Lydia, de stokbewaarder...

Ds. Moens wees erop dat dit de stof van prediking mocht zijn de afgelopen jaren en dat de Heere hier nog mee doorgaat. Wanhoop niet aan de Heere. In Hem is een overvloed van genade. Predikers gaan voorbij, maar het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid. Ook deze avond mocht klinken hoe de Heere dat uitwerkt in het hart van een verloren zondaar. Hoe door wedergeboorte de ogen opengaan voor een heilig God. Hoe Zijn trekkende liefde het hart uithaalt en Gods Geest dieper ontdekt. Hoe dan, in het nader onderwijs, Zijn hartelijke liefde en trouw

gezien mag worden. Wat het Hem gekost heeft. Wat wordt deze Zaligmaker dan dierbaar en noodzakelijk. Dan kan er geen rust zijn buiten het op rechtsgronden te weten voor Zijn rekening te liggen.

Tot slot wees de dominee op het zalig zijn van Gods kinderen in de eeuwigheid. Hun blijdschap zal dan onbepaald ten hoogsten toppunt stijgen.

Na de dienst werd ds. Moens toesproken door ds. K. Boeder namens de classis en de Particuliere Synode Zuid, door ds. A. Schreuder als voorzitter van het curatorium en als vriend, en tot slot door ouderling M. de Geus. De dienst werd afgesloten met het toezingen van Psalm 69 vers 14. Na afloop was er voor de genodigden gelegenheid dominee en mevrouw Moens de hand te drukken. De gemeente had zaterdag 12 oktober al afscheid genomen.

Kerkenraad Middelharnis

VERSLAG VERGADERING

CLASSIS ROTTERDAM

20 SEPTEMBER 2024

Ds. M. Joosse opent namens de roepende kerk van Barendrecht de vergadering op de gebruikelijke wijze. De classisgemeenten zijn wettig vertegenwoordigd. Aan de diakenen wordt keurstem verleend. Het moderamen wordt gevormd door: preses ds. J.J. Hoogerbrug; assessor preses ds. H. van der Heiden; tweede assessor ouderling A. Lindhout; quaestor ouderling M.J. de Vries; scriba ouderling L. de Raaf. Stilgestaan wordt bij het gesprek dat is gevoerd met Driestar-Wartburg inzake het gebruik van de Herziene Statenvertaling. Dit gesprek is vanuit meerdere classes en kerkelijke denominaties gevoerd. Er wordt gewacht op een uitnodiging voor een vervolgesprek. De classis spreekt uit dat een structureel overleg met Driestar-Wartburg gewenst is om de drieslag kerk, school en gezin te behouden. De gehouden kerkvisitaties worden kort samengevat door de preses en hij deelt de rode draad die te herkennen is in deze verslagen. Er wordt een ambtsdragersonderzoek onder leiding van de synodale Commissie Interne Eenheid

**Als u slaapt in de zaaitijd,
zult u bedelen in de tijd
van de oogst.**

- TH. BOSTON -

voorbereid. Vanuit het evangelisatiewerk in In de Gouwstraat mag tot verwondering worden opgemerkt dat er vrucht gezien wordt en dat er sprake is van een gezonde financiële balans. Er is grote waardering voor het werk dat mag plaatsvinden door evangelist M. Rozema, de coördinator en de vrijwilligers.

De gemeente van Capelle-Middelwatering is de roepende kerk voor de volgende classisvergadering, op vrijdag 17 januari 2025 te Barendrecht. Ouderling A. Lindhout van de roepende kerk sluit de vergadering op de gebruikelijke wijze.

L. de Raaf, scriba

VERSLAG VERGADERING CLASSIS AMSTERDAM 21 SEPTEMBER 2024

Namens de roepende kerk van Enkhuizen opent ds. G. Heijkamp de vergadering op de gebruikelijke wijze. In zijn openingswoord staat hij stil bij de geschiedenis uit Markus 10:46-52. Daarna memoreert hij de volgende gebeurtenissen: de benoeming van ouderling J.H.C. Kooijman door ZGG; het ambtsjubileum van de ouderlingen J. den Hertog (Amsterdam, 35 jaar) en L.C. Waardenburg (Katwijk, 25 jaar); het terugtreden van de ouderlingen A.J.H. Sluiter (Den Helder) en C. Vonk Noordeggraaf (Hoofddorp); en het overlijden van oud-evangelist G. Baan, die van 1999-2011 tevens als ouderling verbonden was aan de gemeente van Lisse.

De tien classisgemeenten zijn wettig vertegenwoordigd door twee predikanten, vijftien ouderlingen en drie diakenen. Aan de diakenen wordt keurstem verleend.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. P. Mulder, preses; ds. G. Heijkamp, assessor-preses, ouderling S. Kooiman, assessor; ouderling J.W. van Dijke, quaestor; ouderling B.J.T. van de Worp, scriba.

Er zijn twee verzoeken binnengekomen over de voordracht van een ambtsdrager voor een adviesraad. Diaken H. van den Berg (Leiderdorp) is periodiek aftredend als lid van Raad van Advies van De Vluchtheuvel; hij wordt voorgedragen voor een nieuwe periode. In de vacature voor de Commissie van Advies van Cedrah wordt diaken D. de Weert (Amsterdam) voorgedragen.

De kerkbladcommissie stelt voor om de verspreiding van het kerkblad voortaan via de gemeenten te laten verlopen. Zo kan worden bespaard op de verzendkosten. Omdat de financiële situatie van het kerkblad zorgwekkend is, neemt de commissie een verhoging van het abonnementsgeld in overweging. Tijdens de volgende classisvergadering komt de commissie met een voorstel. De boekhouding van zowel de quaestor van de classis als de penningmeester van het kerkblad zijn in orde bevonden.

Een gemeente heeft een punt ingediend over kerkelijke eenheid.

De classis deelt de verlegenheid over dit onderwerp en stemt ermee in dat

we onze kerkelijke verantwoordelijkheid hierin moeten verstaan. Het punt wordt daarom doorgestuurd naar de Particuliere Synode Noord-West. Ook wordt het punt ter kennisgeving doorgestuurd naar het Deputaatschap Kerkelijke Eenheid.

Voor verschillende classicale commissies worden ambtsdragers voorgedragen. De kerkenraad van Hoofddorp is aan de beurt om de volgende classis bijeen te roepen. De vergadering vindt plaats op 22 januari 2025 in Lisse.

Op verzoek van de preses sluit ouderling S. Kooiman af met gebed.

B.J.T. van de Worp, classiscriba

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 240: Vanaf 25 oktober is het adres van de scriba van de gemeente van Ooltgensplaat: L. de Vos, Kruisweg 4 3256 AJ Achthuizen; tel. en e-mail blijven ongewijzigd.

Wijziging kerkelijk jaarboek

Blz. 254: Scriba van de gemeente in Poederroijen is nu: ouderling H. den Hartog, Herman de Ruijterstraat 36, 5307 VL Poederroijen; tel. 0418-672843; het mailadres blijft scriba@gergempoejeroijen.nl

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Berichten

BONDSDAG MANNENBOND

Op de bondsdag van de Mannenbond van de Gereformeerde Gemeenten spreekt op zaterdag 9 november ds. W.J. Karels over 'de vruchten van de Heilige Geest'. Ds. E. Bakker, de voorzitter van de mannenbond, heeft de leiding. De bijeenkomst wordt gehouden in de Bethlehemkerk te Woerden, Oudelandseweg 50.

De bondsdag (10.30-14.30 uur) is voor iedereen (ook vrouwen) toegankelijk. In de pauze wordt een gratis lunch

aangeboden. Er wordt wel een collecte gehouden. In het middagedeelte is er gelegenheid tot het stellen van vragen. De vragenbeantwoording en discussie wordt geleid door ds. E. Bakker. Meer informatie: m.bogerd@mail.com

AANVULLING ZEEUWSE ZENDINGSDAG

Tijdens de Zeeuwse Zendingsmiddag van zaterdag 9 november is er een crèche aanwezig. Opgeven voor de crèche is niet nodig.

HUURAPPARTEMENTEN BOVEN 'IN DE GOUWSTRAAT'

Boven het Inloop-en Bijbelhuis 'In de Gouwstraat' in Rotterdam worden drie ruime kamers verhuurd. Eén kamer is in gebruik door een vrouw (lid Geref. Gemeente). Momenteel zijn er twee kamers te huur voor vrouwelijke huurders/studenten. Woonkamer/sanitair/keuken/wasmachine/wasdroger worden gezamenlijk gebruikt. Nadere informatie en aanmelding bij Rinus Zwemer, algemeen coördinator van 'In

de Gouwstraat'. Bezoekadres: Gouwstraat 36b; tel. 06-51440106; e-mail rinuszwemer@indeGouwstraat.nl

BIJEENKOMST OVER AUTISME

Helpende Handen organiseert zaterdagmorgen 23 november in Woerden een bijeenkomst voor volwassenen vanaf 25 jaar met autisme en een (boven)gemiddelde intelligentie. Het thema is 'Leven met autisme in een wereld zonder autisme'. Meer informatie en aanmelden: helpendehanden.nl/23-november

BIJEENKOMST OVER ROUW

Op vrijdag 8 november (19.30 uur) houdt de vereniging In de knop gebroken een bijeenkomst in de kerk van de Geref. Gemeente te Gorinchem. Het thema is: rouw. Rouw raakt je als mens, maar je rouwt ook samen: met je man of vrouw, met je kind(eren), met je familieleden, vrienden en de kerkelijke

gemeente. Hoe maak je kenbaar waar je behoefte aan hebt? Wat kun je doen als je weerstand of onbegrip ontmoet? Tijdens deze avond zoeken we de verbinding rond het thema rouw. Want rouwen doe je samen.

VERKOPING

Goudswaard - Vrouwenvereniging Eben Haëzer te Goudswaard houdt op zaterdag 9 november (10.00-14.00 uur) een verkoping ten bate van zending en evangelisatie. Locatie: kerkgebouw Molendijk 84.

Scherpenisse - Op donderdag 7 november (15.00-17.00 en 19.00-20.00 uur) houdt vrouwenvereniging Waakt en Bidt te Scherpenisse een verkoping in de bovenzaal van de kerk, Schoolstraat 4. Opbrengst is voor de kerk, EVGG, Bijzondere Noden, Silas, de Theologische school en vakantieweken mensen met een beperking.

ZANGAVONDEN

Alblasserdam - Eben-Haëzerkerk, Plantageweg 172, zat. 9 nov., 19.30 uur, psalmzangavond in het kader van de week voor het leven (9 t/m 16 november), m.m.v. Bart Kruithof, orgel, leiding ds. C. Sonneveld; collecte stichting Joseba.

Lunteren - Kerk Hersteld Herv. Kerk, zat. 9 nov., 19.30 uur, psalmzangavond m.m.v. bovenstemgroep Barneveld, Erik Noordzij, orgel; appelwoord ds. A. Schot; collecte voor deputaatschap Israël (toegang vrij).

Veenendaal - Adventkerk, Vijftienmorgen 51, zat. 2 nov., 19.30 uur, hervormingsavond m.m.v. gem. koor Met Hart en Stem, mannenkoor Jubilate Deo; collecte t.b.v. EVGG.

Yerseke - Kerk Geref. Gemeente, zat. 2 nov., 19.30 uur, psalmzangavond, Rien Moerdijk, orgel; leiding ds. C. van Krimpen, m.m.v. cliënten van Siloah; collecte voor nieuwe locatie 'De Oester-Parel' (woonlocatie voor cliënten van Siloah).

Kerkdiensten

ZONDAG 3 NOVEMBER 2024

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 15.00 uur stud. K.L. Blok; **Aalst** 14.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Alblasserdam** 9.30 uur ds. L. Blok; **Alphen aan den Rijn** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Amsterdam** 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 15.30 uur ds. A. Schreuder; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Bodegraven** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.30 uur ds. C. Sonneveld; **Burgh-Haamstede** 15.00 uur ds. S. Maljaars; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 19.00 uur ds. H.J. Agteresch; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft**

17.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Den Haag-Scheveningen** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Den Helder** 10.00 en 16.00 uur ds. H. Brons; **Deventer** 10.00 en 15.00 uur stud. J. Kroon; **Dinteloord** 14.30 uur ds. K. Boeder; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 19.00 uur ds. B. Labee; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. P.G. Heijkamp; **Drachten** 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. A. Verschuure; **Ede** 9.30 uur ds. J.B. Huisman en 16.00 uur ds. B. Labee; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. W.A. Zondag; **Enkhuizen** 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Enter** 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Ermelo** 18.30 uur ds. A. Schot; **Goes** 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Gorinchem** (locatie: Hoefslag 11, Gorinchem) 10.00 en 17.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Gouda** 9.30 en 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Goudswaard** 10.00 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 14.30 uur ds. J. IJsselstein; **Groningen** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Hardinxveld-Giessendam**

9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoofddorp** 18.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Houten** 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 15.30 uur ds. W. Visscher; **Kapelle-Biezelinghe** 15.00 uur (H.D.) ds. P.C. Vlot; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 17.00 uur ds. J.W. Verweij; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Kruiningen** 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Lisse** 10.00 en 15.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Meeuwen** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 10.00 en 17.00 uur ds. J.M. Evers; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds.

M. Boersma; **Middelharnis** 14.30 uur ds. M. Blok; **Mijdrecht** 10.00 en 15.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Naaldwijk** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Nieuw-Beijerland** 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Nieuwerkerk** 15.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 9.30 uur ds. G.J.N. Moens en 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Oosterland** 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 14.30 uur ds. J.M. Evers; **Oostkapelle** 15.30 uur (H.D.) ds. M. Karens; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oppendoes** 19.00 uur ds. H. Brons; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Poederrijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Poortvliet** 10.00 en 14.30 uur stud. D. de Jong; **Puttershoek** 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 15.30 uur ds. M.H. Schot; **Rijssen-Noord** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30, 14.30 (Aangepaste dienst) en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 18.30 uur stud. K.L. Blok; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-Centrum** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 9.30 (H.D.) en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 9.30 en 15.00 uur stud. W. de Jong; **Spijkernisse** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Sprang-Capelle** 15.30 uur ds. G. Pater; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. J. Janse; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veenendaal** 9.30 uur (H.D.) ds. B. Labee en 16.30 uur ds. J.B. Huisman;

Vlissingen 18.30 uur ds. M. Boersma; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 9.30 uur ds. D. de Wit en 18.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.H. Schot; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; **Westzaan** 10.00 uur (H.A.) ds. G. Heijkamp en 19.00 uur stud. W. de Jong; **Wierden-Aadorp** 18.30 uur stud. J. Kroon; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 18.00 uur ds. A.E. Brijder; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 5 NOVEMBER 2024

Den Helder (Dankdag) 10.00 en 16.00 uur ds. J. Janse; **Kruiningen** 19.30 uur (voor de zending) ds. J.M.D. de Heer; **Oppendoes** 19.30 uur ds. P. Mulder.

WOENSDAG 6 NOVEMBER 2024 DANKDAG

Aalburg 9.30 uur ds. A.E. Brijder en 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Alblasserdam** 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 15.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Alphen aan den Rijn** 15.00 en 19.30 uur stud. K.L. Blok; **Amersfoort** 14.00 en 19.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 14.30 en 19.30 uur ds. M. Blok; **Apeldoorn** 14.30 en 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 14.30 uur ds. S. Maljaars; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30, 14.00 (H.D.) en 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30, 14.00 en 19.30 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 10.00 uur ds. W. Visscher en 19.30 uur ds. W. Silfhout; **Bodegraven** 10.00 uur ds. G.J. Baan en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Burgh-Haamstede** 15.00 en 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 9.30 uur ds. W.J. Karels, 14.30 uur ds. M.G. van Middendorp en 19.45 uur stud. H.R. Keurhorst; **De Valk-Wekerom** 9.30, 14.00 en 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Deventer** 10.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Doetinchem** 9.30 uur ds. K. Boeder en 19.30 uur ds. A.B. van

der Heiden; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 19.30 uur ds. C. van Krimpen; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 en 19.00 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 19.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 14.30 en 19.30 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Enter** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 14.30 uur ds. A. Verschuure en 19.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.30 en 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Gorinchem** (locatie: Hoefslag 11, Gorinchem) 14.30 en 19.00 uur ds. A.E. Brijder; **Gouda** 15.00 uur ds. W. Silfhout en 19.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Goudswaard** 10.00 uur ds. J.M. Evers en 18.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Groningen** 14.00 en 19.30 uur ds. A.J. de Waard; **Hardinxveld-Giessendam** 14.30 en 19.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 14.30 en 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoofddorp** 14.30 en 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Hoogeveen** 9.30 uur ds. A.J. de Waard en 15.30 uur ds. A.T. Huijser; **Houten** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 17.00 uur ds. W. Harinck; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 15.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Kesteren** 12.30 en 19.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.30 uur ds. G. Beens; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 19.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Leerdam** 10.00 en 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 14.30 en 19.30 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 14.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Marknesse** 9.30 en 15.30 uur stud. J. Kroon; **Moerkapelle** 14.30 en 19.00 uur ds. H. Brons; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwerkerk** 9.30 uur ds. A.P. Baaijens en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.30, 14.30 en 19.30 uur ds. A. Schot; **Oosterland** 10.00 uur ds. J.W. Verweij en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Opheusden** 9.30 en 17.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Poederrijen** 14.30 en 19.00 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 15.00 uur ds. W.J. Karels en 19.30 uur ds. P.C. Vlot; **Rhenen** 14.30 en 19.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder;

Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 en 19.30 uur ds. M. Karens; **Rijssen-Noord** 9.30 en 19.00 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 19.00 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder en 19.00 uur ds. M. Joosse; **Rotterdam-Centrum** 15.00 en 19.45 uur ds. J.W. Verweij; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30, 14.30 en 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 15.00 en 19.45 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Sprang-Capelle** 15.00 en 19.30 uur stud. W. de Jong; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terwolde-De Vecht** 14.00 en 19.30 uur ds. J. Janse; **Tricht-Geldermalsen** 14.00 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Utrecht** 10.00 en 19.30 uur ds. W. Harinck; **Veen** 14.30 en 19.30 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen**

15.00 en 19.30 uur ds. J.M. Evers; **Waardenburg** 14.30 en 19.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 14.30 uur ds. J. Beens en 19.30 uur ds. B. Labee; **Werkendam** 9.30 en 19.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westzaan** 15.00 en 19.30 uur stud. D. de Jong; **Woerden** 10.00 en 19.00 uur ds. J. IJsselstein; **Zeist** 10.00 en 19.30 uur ds. S. Maljaars; **Zoetermeer** 15.00 en 19.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 14.30 en 19.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen en 19.30 uur stud. J. Kroon.

DONDERDAG 7 NOVEMBER 2024

Naaldwijk 19.45 uur ds. F. Mulder.

VRIJDAG 8 NOVEMBER 2024

Doetinchem 14.30 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; **Yerseke** 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

ZONDAG 3 NOVEMBER 2024

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30

en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda (Vriesdongen 1)** 10.30 uur; **Emmen (Prinsesselaan 6 I)** 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden (Achter de Hoven 2c)** 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23)** 16.30 uur evang. A. van Setten; **Scheveningen (Keizerstraat 177)** 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg (Offenbachstraat 105)** 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

WOENSDAG 6 NOVEMBER 2024

DANKDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 19.00 uur evang. J. Krijgsman; **Amsterdam (Looiersgracht 70)** 19.30 uur evang. M. Vos; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 19.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden (Achter de Hoven 2c)** 19.30 uur evang. S. de Visser; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 19.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Jouw bruidsjurk...
-Uniek -Maatwerk -Betaalbaar
 www.atelier-joline.nl
Reeuwijk

70 70
Nederlandse Vereniging tot bevordering van de Zondagsrust en de Zondagshelpting

70 70
1954 - 2024
JUBILEUMBIJEENKOMST
D.V. Zaterdag 16 november om 14.00 uur
in de Gereformeerde Gemeente
Rehobothkerk Nairacstraat 24 in Barneveld
Sprekers o.a. Prof. Dr. W.J. op 't Hof en
ds. B. J. van Boven
Fred. van de Paltshof 15 | 3911 LA Rhenen | 0317 61 43 98
info@zondagsrust.nl | www.zondagsrust.nl

 KOC
met hart voor het kind

Heb jij hart voor het kind?
Kom naar één van onze kennismakingsavonden!

D.V. 7 november | Ede
D.V. 11 november | Hendrik-Ido-Ambacht
🕒 19:30u - 20:45u

Wij zoeken collega's:

- Orthopedagoog(-generalist) of (gz-)psycholoog ***dringende oproep**
- Ambulant hulpverlener regio Zwolle en Zeeland
- Adviseur bestuur en management
- Onderwijsadviseur

Scan voor meer info

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.
Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

 44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

 De Schutse
Zorg wat er écht toe doet

URGENT: Mede als gevolg van gewijzigde belastingwetgeving moeten we afscheid nemen van onze ZZP-ers. Hiervoor zijn we op zoek naar **begeleiders in de regio Kesteren/Opheusden/Achterberg/Oud-Vossemeer.** Werktijden en omvang dienstverband in overleg te bepalen. Neem contact op met onze recruiter Mirjam Hardeman (06 39 36 75 89). Voor meer info kijk op www.werkenbijdeschutse.nl of scan de QR-code:

 De Woerd

VACATURE ONDERWIJS EN ZORG

Heb je een warm hart voor kwetsbare jongeren en geniet je van het samen vormgeven van zorg en onderwijs? Dan zoeken we jou!

HBO Docent en/of Jeugdzorgwerker
Inzetbaarheid in overleg voor ca. 24 uur per week

Voor meer informatie www.dewoerdzorg.nl
De Woerd Zorg | Oude Broekdijk 5 | 4041 AR Kesteren

ISRAELAVOND

 Directeur Yoel Russu vertelt over de Makor HaTikvah School in Jeruzalem en over het leven in Israël.
Vertalingaanwezig

D.V. Woensdag 6 november
Aanvang: 19.30 uur
Calvijn College
Klein Frankrijk 19, Goes

Een avond voor jong en oud!

  Collecte:

TE HUUR: een prachtig, recent volledig gerenoveerde en sfeervolle bedrijfspwoning met berging in Groningen, bij voorkeur te verhuren aan bij voorkeur studenten.

De woning is voorzien van een nieuw geplaatste compleet ingerichte keuken en een keurig afgewerkte woonkamer.

Kenmerken: airco (verwarmen en koelen), entree, toilet, badkamer, twee ruime slaapkamers, volledig gestoffeerd en voorzien van gordijnen, instapklaar en veel privacy, ruime parkeerplaats, camerabeveiliging (buiten).

De bedrijfspwoning bevindt zich op ca. 3 km afstand van het centrum van Groningen. Adres: Osloweg 16, 9723 BL Groningen.

Huurprijs n.o.t.k.

Voor verdere info kan men contact opnemen met Transport & Lifting Twenthe te Rijssen, Jan Voortman: 06 - 82 82 54 94 / 0548 - 970 871

Kom genieten van de herfst in onze **B&B in Elspeet.** Info: 06-13450569 / www.bbochtendgloren.nl

<p>Ds. H.J. Agteresch Hij is nabij</p> <p>80 pagina's 11,95</p>	<p>Ds. G.H. Kersten Gasten en vreemdelingen</p> <p>384 pagina's 21,95</p>	<p>Alwaar dit Evangelie gepredikt zal worden</p> <p>Acht preken Ds. W.C. Lamain 152 pagina's 17,95</p>	
<p>Hij is nabij Ds. H.J. Agteresch</p> <p>Dit geschenkbokje bevat twaalf meditatie ter bemoediging voor zieken en voor hen die een kruis te dragen hebben. Het geeft ook antwoorden op vragen van hen die zuchten onder de ziekte van hun ziel. Ds. H.J. Agteresch heeft als medisch specialist in het ziekenhuis van dichtbij gezien wat ziekte met een mens doet.</p>	<p>Gasten en vreemdelingen Bijbels dagboek Ds. G.H. Kersten</p> <p>Uit de geschriften die ds. Kersten heeft nagelaten is dit dagboek samengesteld. De overdenkingen hebben een Schriftuurlijk-bevindelijke inhoud en zijn pastoraal van toon. Er is rekening gehouden met het kerkelijk jaar.</p>	<p>Alwaar dit Evangelie gepredikt zal worden Acht preken Ds. W.C. Lamain</p> <p>In dit boek zijn 4 preken over teksten uit het OT en 4 preken over teksten uit het NT opgenomen die geschikt zijn om tijdens leesdiensten gelezen te worden, maar ook voor persoonlijk gebruik. Met een voorwoord van ds. A.T. Huijser.</p>	
<p>Ga naar uw boekhandel, bestel op debanier.nl of bel 055-5390650</p>			<p> de banier UITGEVERIJ</p>

PSALMZANG-AVOND
met Pieter Heykoop

TOEGANG GRATIS!

D.V. 2 NOVEMBER 2024
Deuren open 18.30 uur · Aanvang 19.00 uur

OUDE KERK IN EDE

Meditatie: Ds. D. Zoet
Collecte voor stichting Balkanzending

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

d Praktijk
den Uijl

◊ HULPVERLENING

◊ COACHING

◊ TRAINING

◊ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 06 34 13 30 13 E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal (gedeeltelijk) vergoed door ziektekostenverzekeraars

Op jezelf wonen nog net een stap te ver?

Jongerenhuis "Wallenburg" in Ederveen heeft wegens doorstroming weer enkele studio's beschikbaar, zie www.jongerenhuisederveen.nl

Bied jij onze bewoners een warm en veilig thuis?

Molenheim en Polderheim in Alblasterdam hebben vacatures!

goed dat je er bent

Interesse?

Neem voor meer informatie contact op met Nadine via 06 21 93 46 97 of kijk op adullam.nu/vacatures

Adullam

leren | wonen | werken

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL
UITGAANDE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Communicatie- en beleidsmedewerker met hart voor het Joodse volk

0.5 Fte

Deputaatschap voor Israël brengt haar werk actief onder de aandacht van relaties. Voor dit proces zoeken we een communicatie- en beleidsmedewerker (0,5 Fte) die binnen de organisatie verantwoordelijk is voor PR en op beleidsniveau meedenkt.

Heb jij hart voor het Joodse volk, affiniteit met onze kerkelijk achterban, een hbo werk- en denkniveau, ervaring op communicatiegebied en goede beheersing van de Engelse taal? Dan is dit jouw baan!

Wat we je te bieden hebben? Een betekenisvolle functie in een mooi team met veel ruimte voor eigen initiatief. Onze organisatie groeit, het is mogelijk dat de functie in de toekomst wordt uitgebreid.

Meer weten?

Mail naar info@boardforisrael.nl of bel onze algemeen secretaris, J.J. de Jong, 0348-489929. Naar dit mailadres kun je ook je sollicitatie mailen. Meer informatie op dep-israel.nl.

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL UITGAANDE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Kerstvakantie nog beschikbaar! Geniet van ons comfortabele Boshuis in Elspeet. Dichtbij bos en hei en je bent zo bij de winkels in het gezellige dorp. Nu ook weer te boeken voor D.V. 2025. Kijk op boshuiselspeet.nl of bel/app 06-49496699.

Masculine Herbal Complex van NeoLife
Kruidentablet voor mannen:
voor een goede gemoedstoestand
- bij innerlijke onrust - voor het behoud van een goede prostaatfunctie
Nov.-aanb. | Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Wenskaarten van goede kwaliteit en een lage prijs vind je bij www.kaartje-posten.nl
Ook aantrekkelijke inkooprijzen voor goede doelen.

VAN DER WIEL
We maken 't rond

Wij zoeken jou!
Medewerker voor de binnendienst
(commercieel secretaresse / management assistent)

Ga nu voor meer info naar wielmak.nl/vacature

Van der Wiel Makelaardij
☎ 010 - 497 84 41

www.wielmak.nl ✉ info@wielmak.nl 📍 Bredenoord 2, Rotterdam

Scan mij!

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR

AAN HUIS

☎ 06 - 36 29 43 14
🌐 wiltraamdecoratie.nl

Driestar hogeschool

 Driestar educatief

'Als jij enthousiast bent over de lesstof, kun je kinderen ook enthousiast maken'

Sarah Kaptein - student pabo

BESTE MIDDELGROTE HOGESCHOOL
3^e plaats
KEUZEGIDS 2024

Wil jij ook lesgeven?
Bezoek onze online open avond op 13 november!

LEEGVERKOOP! Fotokaarten v.a. € 0,30.
www.kreakaart.nl

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit,
met behoud van identiteit.

Meer informatie: 0187-48 91 73
Aanmelden: www.shgzorg.nl

Informatieavond De Schutse voor jou & mij

Ontdek en ervaar de kracht van onze extramurale diensten voor thuis, op school en op het werk. Onze integrale aanpak zorgt ervoor dat ondersteuning contextueel en levensloopbestendig is, afgestemd op ieders unieke behoeften en levensfase. Of het nu gaat om het vergroten van zelfredzaamheid, het ontwikkelen van sociale/cognitieve vaardigheden of de opvoeding van de kinderen. Wij staan naast je.

Met onze deskundige begeleiding bouw je aan een toekomst, waarin je in vertrouwen kunt groeien en bloeien.

Maak kennis met onze werkwijze en mogelijkheden tijdens een van onze informatieavonden D.V. november 2024 op de volgende locaties:

- GG Middelharnis (7 november)
- Ds. Joannes Beukelmanschool (Rembrandtlaan) in Alblisserdam - (21 november)

Wij kijken ernaar uit je te verwelkomen.
Meld aan via de QR of via de website:
De Schutse voor jou & mij! - De Schutse

Word ook de baas over jouw stress en onrust!

Mét garantie op resultaat!

Heb jij genoeg van onrust, stress,
spanning, gejaagdheid, angst,
paniek en somberheid?

En ben jij op zoek naar ontspanning,
rust in je hoofd en
weer lekker in je vel zitten?

Albert van den Berg

www.stressenonrustdebaas.nl
tel. 06-25081102

Ervaar jij bovenstaande klachten?!
Doe gratis mee met mijn online workshop:
'Weg met je onrust!'

Op 14 november om 10 uur.

Meld je snel aan via de website of scan
voor meer informatie en aanmelden!

D.V. zaterdag 9 november 2024 Niet-ritmische psalmzangavond Ger. Gemeente Alblisserdam

Aanvang: 19.30 uur, toegang vrij!

Meditatie: ds. C. Sonneveld

Orgel: Bart Kruithof

Collecte t.b.v. Stichting Joseba

Even een paar dagen er tussenuit?

Geniet van rust, ruimte en natuur op
de Veluwe in onze nieuwe, luxe en
comfortabele 4-pers. **B&B Mijllerzicht te
Lunteren**. Meer informatie op
www.mijllerzicht.nl of bel 06-22691950.

HEEREN
VAN
OPHEUSDEN

AMBTSKLEDING

MAATKOSTUUMS

TROUWKOSTUUMS

GELEGENHEIDSKLEDING

AFSPRAAK MAKEN?

We bieden de mogelijk-
heid voor een afspraak
in de avonduren of voor
bezoek bij u aan huis.

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL

BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

HUIZE Winterdijk

Vijverzicht: Wonen en zorg in één!

Per D.V. 1 november 2024 wordt onze nieuwe afdeling Vijverzicht geopend. Prachtig gelegen aan de tuin met vijver. Hier bieden we 24-uurszorg aan bewoners met een indicatie VV5 of hoger.

Dit doen we met een enthousiast team dat klaarstaat om persoonlijke zorg te leveren in een veilige en vertrouwde omgeving.

Interesse? Neem contact op met onze klantadviseur:

✉ klantadviseur@huizewinterdijk.nl 📞 0182-680000

huizewinterdijk.nl

begrafenisverzorging Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09

✉ info@tdenh.nl

🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

HULP NA EEN *ongeval*

Bent u slachtoffer van een ongeval? Heeft u hierdoor schade? DB Letselschade kan u geheel kosteloos begeleiden bij het verhalen van uw schade.

db-letselschade.nl
0252-701108

Begravenisonderneming *de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 611 154

Waardenburg 0418 - 652 039

Werkendam 0183 - 701 017

Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40

Nieuw-Lekkerland 0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Spaanse
Evangelische
Zending

ZENDINGSMIDDAG D.V. 23 november 2024

MET SPREKERS UIT CUBA:

- DS. H. BERMÚDEZ
- DS. J.C. SAMÓN

14.00-16.30 uur

Buitendams 205, Hardinxveld-Giessendam

www.sez.st/zendingsmiddag

Nieuw in de Ablasserwaard!

VERGADEREN | OVERNACHTEN | GENIETEN

0183 - 741 030

WWW.MARIAHOEVE-HOORNAAR.NL

Wij zoeken een
warme, betrokken en flexibele

Directeur

(1.0 fte)

Ben jij die **verbindende leider** die vanuit **Bijbelse normen en waarden** bruggen weet te slaan?

Ga dan aan de slag bij de Koningin Wilhelminaschool in Zoetermeer, een kleine, hechte basisschool.

Meer informatie over de school: www.wilhelmina.unicoz.nl

Voor je sollicitatie, inhoudelijke vragen en informatie over het werving- en selectieproces: Mark Dekker, organisatieadviesbureau ECM Dialoog:

06 86 88 15 88 | m.dekker@ecmdialoog.nl

Meer informatie
en profielschets

Zeker op je plek!
Koningin Wilhelminaschool

ERVAREN, ZELFSTANDIGE HULP in de huishouding gezocht voor 1x per twee weken 3 uur. Omgeving Ridderkerk. Reacties naar huishoudelijkehulp39@gmail.com

Op zoek naar een flexibele baan die goed te combineren is met je gezin? Of ben je een student die op zoek is naar een bijbaan en weet je van aanpakken? Kom werken als **(oproepkracht) huishoudelijk medewerker bij Cedrah!** Ga aan de slag bij locatie Beth-San (Moerkapelle), Eben-Haëzer (Middelburg), Nebo (Zwijndrecht) of Uitzicht (Vlaardingen). Solliciteer via cedrah.nl/werkenbij

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- executele en conflictbemiddeling

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

de Verrassing
samen vakantie vieren

Wanneer zien we u op Texel?

Bel of app met ons:
(0222) 31 89 06 www.deverrassing.nl

Bureau Mark.

Luisteren, met oog voor elkaar.

Psychosociaal therapeut
mark@bureau-mark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
bureau-mark.nl

je bent welkom

Als thuis even niet meer gaat

Het kan je gebeuren. De spanningen lopen thuis – om welke reden dan ook – hoog op. Zó hoog, dat je uit huis moet. Maar... waar ga je dan heen? **Stichting Op Doorreis** biedt een tijdelijk warm thuis aan christelijke jongeren en volwassenen. Bel of mail en check meteen of er plek is voor jou.

Gasthuizen in Barneveld en Scherpenzeel

- Zonder indicatie welkom
- Opvang in een landelijke omgeving
- Gastvrijheid in eigen sfeer

Backup-beheerdersechtbaar gevraagd. (zie website)

085 - 400 8686 stichtingopdoorreis.nl

op doorreis

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul, ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkeplein 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasterdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van redenen niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

22

Een dominee in de gevangenis

Ledeboer is onverschrokken

Het is een gure avond in oktober. Twee mannen worstelen in het donker tegen de harde stormwind op. Ze komen zojuist terug van een kerkenraadsvergadering. 'Het is me wat met die Ledeboer', zegt de een. 'Ja', antwoordt z'n ambtsbroeder, 'jaar en dag zijn de winkels en de herberg in Benthuisen op zondag open geweest, en nu wil hij dat ze voortaan op zondag gesloten worden. 't Zal mij benieuwen hoe men zal reageren. Volgens mij roept het verzet op, want op die dag wordt er juist goed verkocht.' 'Dat denk ik ook,' klinkt het, 'maar Ledeboer is wél onverschrokken. Ik geef het je te doen om naar de herbergier te gaan. 'Ja, dáár heb je gelijk in. Ze mogen van hem zeggen wat ze willen, maar deze man spreekt met gezag. De kerk is nog nooit zo vol geweest als tegenwoordig. De mensen komen overal vandaan om hem te horen.'

Enkele weken later kijkt ds. Ledeboer 's middags op z'n zakhorloge. 'Ja', mompelt hij, 'dat moet nog lukken. Ik zie ook geen andere oplossing...' Hij schuift z'n stoel achter z'n bureau, neemt een vel papier en begint meteen te schrijven:

November 1838

*Waarde vader,
Er zijn zoveel kinderen ziek in Benthuisen! Ik geloof vast dat het komt omdat ze met honderd kinderen in een vrij klein klaslokaal zitten. Pasgeleden is er zelfs een jongetje overleden. Het arme kind was zo vaak ziek. Het had heel veel hoofdpijn. Het was zo'n allerliefst kind. Ik was er heel erg bedroefd over! De gemeente hier heeft niet veel geld. Er zijn wel mensen die iets willen geven, maar dat is niet genoeg. Zou u ons wat geld willen schenken? Omdat de gemeente op dit moment een nieuwe pastorie krijgt, kan men de koning niet om een nieuwe school vragen. Maar ik hoop dat de nieuwe school eerder klaar zal zijn dan mijn toekomstige pastorie!
Doet u de hartelijke groeten aan moeder, broers en zussen.*

*Uw liefhebbende zoon,
Lambertus Ledeboer ♦*

vervolgverhaal | J. Kranendonk - Gijssen - uitg. Den Hertog

Vergeten

*Edvard staat op de gang.
Hij is brutaal geweest.
De meester zei: 'Nu is het
klaar. Jij gaat maar even op
de gang staan'.*

Dat had Eduard verdiend. Maar ... wat duurt het lang. Mag hij nu nog niet binnenkomen? Opeens gaat de deur open. 'Kom maar weer binnen', zegt de meester. 'Ik was je helemaal vergeten'.

Dat kan gebeuren. Jij vergeet ook vast weleens iets. Maar weet je wie nú nooit iets vergeet? De Heere Zelf! Zijn barmhartigheden hebben geen einde, zo staat er in Gods Woord. Zolang het genadetijd zal zijn, zal Hij nooit vergeten om genadig te zijn. Wat een wonder!

Dat zie je ook bij de verloren zoon. Hij dacht dat zijn vader hem wel vergeten zou zijn. Maar zijn vader ontving hem met open armen. Hij was hem nog geen dag vergeten. Zijn hart was vol van liefde en ontferming.

Je mag van alles en nog wat vergeten. Maar vergeet twee dingen niet. Als eerste: Hoe goed de Heere wil zijn voor arme zondaren. David was hier ook vol van: 'Loof den HEE-RE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden; Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw krankheden geneest' (Psalm 103:2-3).

En als tweede: Vergeet niet dat je een nieuw hart nodig hebt en dat je zonden vergeven moeten worden. Dit is nodig vóórdát de genadetijd voorbij is. Je weet niet hoe snel die tijd voorbij zal zijn! Al ben je nog jong, er zijn iedere dag kinderen die sterven. En eenmaal zal de aarde vergaan. Wie weet hoe snel al! Bid iedere dag of je de Heere mag leren kennen en met lege handen tot Hem mag komen. Dat is steeds opnieuw nodig. Zul je dit écht niet vergeten? ♦

[Leestip: Psalm 103:1-8](#)

A. Janse-Pieterman, Rijssen

Vraag en antwoord

door
ds. **Labee**

Lijdzaam of strijd- baar?

*Is een christen nu vooral lijdzaam
of strijdbaar? Hoe moeten
we bijvoorbeeld de oproep uit
Efeze 6 vers 11 verstaan?*

Lijdzaam

Beide omschrijvingen, 'lijdzaamheid' en 'strijdbaarheid', horen bij het ware christenleven. Of het één meer op de voorgrond staat dan het ander, durven we niet in het algemeen voor elke pelgrim naar Sion vast te stellen. Als het om 'lijdzaamheid' gaat, wijzen we op het woord van de Meester, Jezus Christus, tot Zijn discipelen. Na de aangrijpende woorden in Lukas 21 over de tekenen aan het einde van de wereldgeschiedenis, klinken de onheilspellende voorzeggingen voor de Christgelovigen. Ze zullen gehaat worden, gevangen gezet en sommigen zelfs gedood worden. En voordat de Koning van de Kerk dan gaat spreken over de grote verdrukking in de eindtijd en Zijn naderende wederkomst, lezen we dat korte woord van vers 19 tot de Zijnen: 'Bezit uw zielen in uw lijdzaamheid'. Ook de apostel Paulus roept de ware gelovigen in Thessalonica daartoe op met deze woorden: 'Doch de Heere richte uw harten tot de liefde Gods en tot de lijdzaamheid van Christus' (2 Thess. 3:5). De kanttkening (11) schrijft daarbij: 'Dat is, de verdraagzaamheid in het kruis en de verdrukking om Christus' wil; of: tot de lijdzame verwachting van Christus ten oordeel'. De Hebreëen krijgen te horen: 'Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last en de zonde die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons voorgesteld is' (Hebr. 12:1). En hoe dat alléén gaat, horen we in het volgende vers: 'Ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand van den troon Gods'. We wijzen nog op één Schriftwoord: 'Wetende dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt' (Jak. 1:3).

De mooie kanttkening (11) laat ons onder meer weten: 'Namelijk niet uit zichzelf, alzo zij in den ongeloovige voortbrengt ongeduldigheid en murmureren tegen God, maar omdat God door Zijn Geest het verstand der gelovigen alzo verlicht, dat zij verstaan dat Hij door dezelve hun geloof wil beproeven en bekendmaken, en hen daardoor tot de eeuwige vreugd bereiden (...)'.
♦

Strijdbaar

Als God door Zijn Geest een geestelijk dode zondaar geestelijk levend maakt, begint de strijd. De gééstelijke strijd wel te verstaan. Een strijd op leven en dood. Een levenslange strijd, totdat een lid van de strijdende Kerk overgaat in de triomferende Kerk. Een strijd, niet alleen tegen vlees en bloed maar vooral tegen satan en zijn vele listen en bestrijdingen. In Efeze 6 vers 11 klinkt de klemmende oproep: 'Doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels'. En in vers 13 wordt het bijna gelijkkluidend herhaald: 'Daarom, neemt aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in den bozen dag, en alles verricht hebbende, staande blijven'. In de verzen die daarop volgen worden zes onderdelen van de wapenrusting aangewezen: de gordel van de waarheid, het borstwapen of harnas van de gerechtigheid, het schoeisel van de bereidheid van het Evangelies des vredes, het schild des geloofs, de helm der zaligheid en het zwaard des Geestes. We laten de rijke betekenis hier maar rusten maar het is opmerkelijk dat het vooral onderdelen betreft die defensief, tot verdediging zijn van de ware strijder. Lezer(es), is die 'lijdzaamheid' gewerkt in uw leven en hebt u de wapenrusting van God ontvangen en kent u deze 'strijdbaarheid'? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.